

FORVALTNINGSREVISJON

Barnevern

PROSJEKTPLAN

Skaun kommune

September 2019

FR1097

1 SAMMENDRAG AV PROSJEKTPLAN

Problemstilling	1. Melder ansatte i Skaun kommune saker til barnevernet?2. Hvordan ivaretar Skaun kommune sitt kontrollansvar som barnevernsmyndighet?3. Er internkontrollen dokumentert og er dokumentasjonen oppdatert og tilgjengelig?
Kilder til kriterier	Kommuneloven § 23 andre ledd andre punktum Vertskommuneavtalen Barnevernloven Forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester Veileder om internkontroll i barneverntjenesten i kommunene utgitt av Barne- og likestillingsdepartementet
Metode	Intervju, dokumentgjennomgang og spørreundersøkelse
Tidsplan	Her presenteres overordnet tidsplan; • Inntil 320 timer• Levering innen utgangen av februar 2020
Prosjektteam	Oppdragsansvarlig revisor: Merete M. Montero merete.montero@revisjonmidtnorge.no Prosjektmedarbeider: Mette Sandvik Styringsgruppe: • Line Johnsen Wirum• Unni Romstad Ingen av de involverte revisorer vil få habilitetsproblemer ved gjennomføringen av prosjektet, jf. egenerklæringsskjema.

Kontaktperson Skaun kommune	Rådmann Jan-Yngvar Kiel eller den som rådmannen delegerer

2 MANDAT

I dette kapitlet vil bestillingen bli utdypet og bakgrunnsinformasjon for prosjektet gjennomgått.

2.1 Bestilling

I plan for forvaltningsrevisjon 2019-2021 er Barnevern rangert som nr. 1 av prioriterte områder for forvaltningsrevisjon. Planen ble vedtatt i Skaun kommunestyre i sak 19/2019.

I sak 14/19 vedtok kontrollutvalget følgende:

Kontrollutvalget bestiller en forvaltningsrevisjon av barnevern og inviterer Melhus kommune ved kontrollutvalget til å delta i forvaltningsrevisjonen.

I kontrollutvalgsmøtet kom det innspill om at utvalget ønsker å se på om saker meldes til barnevernet og om kommunen blir orientert om saker.

I brev av 10.05.2019 informerer Konsek Trøndelag IKS om at kontrollutvalget i Melhus ikke har mulighet til å delta i forvaltningsrevisjonen og bestillingen går uten deres deltakelse. Kontrollutvalget ønsket prosjektplanen til behandling i møte 05.06.2019.

I sak 25/19 vedtok kontrollutvalget å utsette saken til første møte etter sommeren.

I møte 21.08.2019 orienterte virksomhetsleder for familie og forebygging i Melhus kommune om det interkommunale samarbeidet med Skaun.

Revisor har hatt dialog med sekretær i Konsek Trøndelag IKS om hva som ble diskutert på møtet, og hva utvalget er opptatt av å få belyst i forvaltningsrevisjonen.

I prosjektplanen som ble lagt frem i møte 05.06.2019 var det angitt levering innen slutten av november 2019. Revidert prosjektplanen legges frem i møte 19.09.2019, med forskyvning i tidsplan på tre måneder. Revisor angir ny frist for levering innen slutten av februar 2020.

2.2 Bakgrunnsinformasjon

Skaun har hatt et vertskommunesamarbeid med Orkdal, sammen med Agdenes og Meldal, siden 2011. Samarbeidet opphørte, og Skaun kommune samarbeider etter 01.01.2018 med Melhus kommune. Melhus kommune er vertskommune. Ansvar for oppgaven og myndighetsutøvelsen ligger fortsatt hos Skaun kommune, selv om myndighet og utførelse av lovpålagte oppgaver gjennomføres av Melhus kommune som vertskommune.

Det er regulert i samarbeidsavtalen mellom Melhus og Skaun at det er kontrollutvalget i Melhus kommune som er kontrollutvalg for barnevernstjenesten. Dette innebærer at det er kontrollutvalget i Melhus som kan bestille forvaltningsrevisjon innen områder som omfattes av samarbeidet.

Det følger av vertskommuneavtalen at det skal opprettes en styringsgruppe for virksomheten som skal bestå av representanter fra hver kommune. Formålet med styringsgruppen er god dialog og god informasjonsflyt vedrørende økonomi, drift og utvikling av tjenesten.

Videre følger det av vertskommuneavtalen at saker som angår samarbeidskommunen og som er av prinsipiell betydning skal forelegges samarbeidskommunen for avgjørelse. I avgjørelser som har store økonomiske eller organisatoriske konsekvenser skal samarbeidskommunen orienteres fortløpende og så tidlig som praktisk mulig.

3 PROSJEKTDESIGN

I kapittel 3 vil revisor avgrense prosjektet og gå nærmere inn på problemstillingene i prosjektet. Revisjonskriteriene vil bli gjennomgått og metode for innsamling av data vil bli beskrevet.

3.1 Avgrensing

Forvaltningsrevisjonen vil ikke si noe om barneverntjenestens saksbehandling og kvaliteten på barneverntjenesten. Det er vertskommunen Melhus som skal ivareta Skaun kommunes ansvar for å gi lovpålagte barnevernstjenester, og Skaun kommune har delegert all myndighet til Melhus kommune innen aktuell lovgivning for å treffe avgjørelser innen fagområdet i enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning. Forvaltningsrevisjonen vil derfor ikke vurdere kvaliteten på barneverntjenesten i Melhus kommune. Selv om Skaun kommune har delegert myndighet innenfor barnevernsområdet, kan man ikke delegere bort ansvaret. I problemstilling 2 vil revisor undersøke styringsdialogen, se mer under kapittel 3.2.

Revisor vil gjøre et utvalg av enheter i Skaun kommune ved undersøkelse av problemstilling 1.

3.2 Problemstillinger

I den første prosjektplanen var det forslag om følgende problemstillinger:

1. *Melder ansatte i Skaun kommune saker til barnevernet?*
2. *Hvordan erfarer Skaun kommune samarbeidet med barneverntjenesten i Melhus kommune?*
3. *Er internkontrollen dokumentert og er dokumentasjonen oppdatert og tilgjengelig?*

Revisor har forslag til nye problemstillinger, med bakgrunn i det som ble diskutert i møtet i august.

1. Melder ansatte i Skaun kommune saker til barnevernet?
2. Hvordan ivaretar Skaun kommune sitt kontrollansvar som barnevernsmyndighet?
3. Er internkontrollen dokumentert og er dokumentasjonen oppdatert og tilgjengelig?

I problemstilling 1 vil revisor undersøke hvorvidt ansatte i kommunale enheter melder fra til barnevernet.

Ifølge sekretær var utvalget opptatt av at alle offentlig ansatte har plikt til å melde fra til barnevernet.

Det følger av barnevernloven § 6-4 at enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan skal uten hinder av taushetsplikt melde fra til barneverntjenesten uten

ugrunnet opphold. Plikten til å melde er et selvstendig og personlig ansvar. Meldeplikten gjelder uavhengig av den enkeltes fagbakgrunn eller faglige kompetanse. Offentlige myndigheter har en plikt til å sikre at hver enkelt medarbeider har tilstrekkelig kompetanse om regelverket og skal sørge for at nødvendige rutiner er på plass.

I særlovgivningen er også regler om opplysningsplikt til barnevernet

- Barnehageloven § 22
- Helsepersonelloven § 33
- Opplæringsloven § 15-3

I de utvalgte enhetene vil revisor undersøke om det foreligger rutiner for melding av saker til barnevernet som gjelder for alle ansatte, og om disse er kjent. Revisor vil også undersøke om det gis opplæring til alle ansatte om innholdet i meldeplikten.

Det vil videre være naturlig å se på mulige årsaker dersom saker ikke meldes. Dette kan f.eks. være tidspress, ubehag knyttet til å melde fra, manglende tillit til barnevernet, digital kompetanse og tilgang til digitale verktøy eller manglende kunnskap om hva som skal meldes fra om til barnevernet.

I problemstilling 2 vil revisor undersøke styringsdialogen mellom Skaun og Melhus kommune; om Skaun kommune får informasjon om økonomi, avvik og avvikshåndtering, saksbehandlingstid, status på virksomheten og rapport på kommunale målsetninger og resultatkrav. Det kan også være aktuelt å se på om denne informasjonen blir videreformidlet til politikerne.

I problemstilling 3 vil revisor undersøke om Skaun kommune etterlever regelverket om internkontroll for barneverntjenester.

3.3 Overordna kriterier (kilder)

Det følger av kommuneloven § 23 andre ledd andre punktum at administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.

Barnevernlovens §§ 3-1 til 3-3 stiller krav til forebyggende arbeid og til samarbeid med andre etater. Det sentrale målet for den forebyggende virksomheten i barnevernet er å bidra til trygge oppvekstvilkår for barn og unge, hindre problemutvikling og redusere antall omsorgsovertakelser. Barnevernets forebyggingsoppgaver er omfattende og varierte.

Barnevernet har et spesielt ansvar for å søke avdekket omsorgssvikt, atferds-, sosiale og emosjonelle problemer så tidlig at varige problemer kan unngås, og sette inn tiltak i forhold til dette, jf. § 3-1 annet ledd. I dette arbeidet er det avgjørende at barnevernet samarbeider med andre tjenester som har daglig kontakt med barn og unge. Barnevernet har plikt til å samarbeide med slike når dette kan bidra til å løse oppgaver etter barnevernloven, jf. § 3-2. Barneverntjenesten bør også samarbeide med frivillige organisasjoner som arbeider med barn og unge, jf. § 3-3.

Barnevernet har plikt til å gi tilbakemelding til den som har sendt melding til barneverntjenesten etter barnevernloven § 6-7 a. I praksis innebærer dette at barnevernet skal bekrefte at de har mottatt bekymringsmeldingen, og gi tilbakemelding når eventuell undersøkelse er gjennomført. Denne tilbakemeldingen skal inneholde informasjon om hvorvidt saken er henlagt eller om den følges opp av barnevernet.

Kommunens plikt til å ha internkontroll er hjemlet i barnevernloven § 2-1 andre ledd:

Kommunen skal ha internkontroll for å sikre at kommunen utfører oppgavene sine i samsvar med krav fastsatt i lov eller i medhold av lov. Kommunen må kunne gjøre rede for hvordan den oppfyller kravet til internkontroll. Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om internkontroll.

I forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester stiller detaljerte krav til hva internkontrollen skal inneholde. Internkontroll betyr systematiske tiltak som skal sikre at barneverntjenestens aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av lov om barneverntjenester.

Internkontroll innebærer at kommunen blant annet skal:

- a) *beskrive hvordan barneverntjenesten er organisert, samt barneverntjenestens hovedoppgaver og mål, herunder mål for forbedringsarbeidet. Det skal klart fremgå hvordan ansvar, oppgaver og myndighet er fordelt,*
- b) *sikre at arbeidstakerne har tilgang til og kunnskap om aktuelle lover og forskrifter som gjelder for barneverntjenesten,*
- c) *sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter innenfor fagområdet, samt om barneverntjenestens internkontroll,*
- d) *sørge for at arbeidstakerne og oppdragstakerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes,*
- e) *gjøre bruk av erfaringer fra barn og foreldre til forbedring av barneverntjenesten,*

f) skaffe oversikt over områder i barneverntjenesten hvor det er fare for svikt eller mangel på oppfyllelse av myndighetskrav,

g) utvikle, iverksette, kontrollere, evaluere og forbedre nødvendige prosedyrer, instruksjoner, rutiner eller andre tiltak for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av barnevernlovgivningen,

h) foreta systematisk overvåking og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt og bidrar til kontinuerlig forbedring i barneverntjenesten.

Ved vertskommunesamarbeid må hver enkelt deltakerkommune dokumentere hvordan kontrollen utøves. Det må finnes et system for rapportering og oppretting av feil mellom samarbeidskommunene.

Barne- og likestillingsdepartementet har utarbeidet en veileder om internkontroll i barneverntjenesten i kommunene.

3.4 Metoder for innsamling av data

Revisor vil gjennomføre en spørreundersøkelse til ansatte i Skaun kommune for å belyse problemstilling 1.

Revisor vil gjennomføre intervju med utvalgte nøkkelpersoner hos kommunale enheter.

Det vil blant annet være aktuelt å intervju ansette hos:

- Barne- og ungdomsskoler
- Skolehelsetjenesten
- Barnehage
- Helsestasjon
- PPT

Det vil være hensiktsmessig å gjøre et utvalg av enheter og intervjuobjekt.

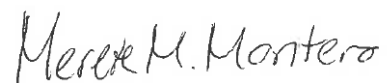
For å belyse problemstilling 2 vil revisor gjennomføre intervju med Skaun kommunes representant i styringsgruppen. Det vil også være aktuelt å intervju rådmannen og andre med ansvar for området barnevern i Skaun kommune. Revisor vil gjennomgå skriftlig dokumentasjon.

Revisor vil gjennomføre intervju med ansatte i Skaun kommune som har ansvaret for internkontroll i barneverntjenesten. Videre vil revisor gjennomgå dokumentasjon for å vurdere om internkontrollen er dokumentert og tilgjengeliggjort.

4 VURDERING AV KVALIFIKASJONER OG UAVHENGIGHET

Revisor har vurdert gjennomføringen av forvaltningsrevisjonen, og bekrefter at den vil bli gjennomført med nødvendige faglige kvalifikasjoner og uavhengighet (RSK 001, 7-9).

Trondheim, 10.09.2019

Handwritten signature of Merete M. Montero in black ink.

Merete M. Montero

Oppdragsansvarlig revisor

Postadresse: Postboks 2565, 7735 STEINKJER

Hovedkontor: Fylkets Hus, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no